

APIC

Informe sobre la situació dels professionals de la il·lustració a Catalunya

Edició 2025

Resum

Nou anys després de l'elaboració del primer Informe sobre la situació dels il·lustradors/es a Catalunya, l'APIC ha volgut tornar a avaluar en quin moment es troba el gremi. Les dades de l'enquesta del 2024 dibuixen, lamentablement, un panorama molt similar al del 2015. Així, domina la sensació d'inseguretat laboral i precarietat en els sous, i s'hi afegeix l'amenaça latent de l'enlairament de la intel·ligència artificial, que ja comença a restar treball als il·lustradors. Malgrat tot, els professionals continuen volent treballar en el sector i es mostren optimistes de cara a poder continuar fent-ho. En l'enquesta hi van participar 174 il·lustradors que van respondre a un ampli qüestionari referent als estudis, la família, la situació personal en l'àmbit domèstic i, òbviament, en el laboral.

Les dades de l'enquesta del 2024 dibuixen, lamentablement, un panorama molt similar al del 2015.

L'informe posa sobre la taula la precarietat i el poc reconeixement i prestigi social que

pateix la il·lustració a Catalunya, alhora que reafirma l'interès i el compromís que tenen els il·lustradors per la creativitat i la transformació social. Els números confirmen el malestar del sector: menys del 5,7% de les persones enquestades consideren que se'ls paga un preu just per la feina feta i la majoria, un 68,4%, no pot dedicar-se en exclusiva a la il·lustració perquè no li permet generar els ingressos suficients.

Aquesta realitat es veu reflectida en les seves preocupacions relacionades amb la professió, ja que els temes que més els preocupen són: aconseguir una remuneració justa per la feina i el temps dedicat (amb un 93,1%), aconseguir o mantenir clients (78%), la jubilació futura i la situació econòmica actual (tots dos 70,3%), així com saber exercir els seus drets d'autor i de copyright (69,4%).

L'informe posa sobre la taula la precarietat i el poc reconeixement i prestigi social que pateix la il·lustració a Catalunya, alhora que reafirma l'interès i el compromís que tenen els il·lustradors per la creativitat i la transformació social.

Perfil dels enquestats

Dels 174 enquestats, el 68,54% són dones i el 27,6% homes. I pel que fa a l'edat, el rang és molt gran –d'entre 21 i 74 anys–, en què l'edat mitjana és de 41 anys. Una gran majoria són persones nascudes a Catalunya (80%) i també la majoria viuen a Catalunya (170 dels enquestats, la qual cosa representa el 97,7%).

Crida l'atenció que només nou persones treballin, a més de Catalunya, a Espanya; i el mateix nombre de persones, nou, també tenen clients a l'estranger (especialment a països europeus, els Estats Units i el Regne Unit).

El 60,7% dels enquestats són solters, però la gran majoria (67,1%) viu en parella amb fills o sense.

Alt nivell cultural

És important destacar que el 41% dels il·lustradors enquestats tenen educació universitària (diplomatura o superior), el 24,9% té un CF Grau Superior (antic FP2) i el 8,7% té el Batxillerat (antic BUP) o el CF Mitjà (FP1). En l'apartat dels estudis, ens semblava important esbrinar quants d'aquests professionals tenien una formació específica en il·lustració: la conclusió ha estat que aquest grup representa un 75% del total, mentre que només el 9,3% dels enquestats no tenen cap formació específica.

En l'actualitat, el 40% està estudiant algun tipus de formació complementària o té plans de fer-ho, i un 25% diu que ho voldria fer, però no té temps o diners.

Per conèixer l'estrat social dels enquestats vam preguntar sobre la formació acadèmica i professional dels pares. D'aquí podem extreure que la majoria dels pares i mares tenen educació superior (50,3% i 45%, respectivament); i respecte a la situació laboral, quan l'enquestat tenia 15 anys, el grup més nombrós tenia feines assalariades amb contractes (49,1% dels pares i el 44,1% de les mares).

Independents

Veiem que una gran majoria (67,1%) estan independitzats i viuen en parella (amb fills o sense). I un 22,4% viuen amb altres persones (amb fills, familiars o en pisos compartits).

Dels que viuen en parella, un 55% diu que comparteix les tasques domèstiques més o menys per igual. El percentatge és molt similar en el grup dels que tenen fills: el 53,3% declara que hi dedica més o menys les mateixes hores.

Sense fills

Del total dels enquestats, només un 37,9% té descendència. D'aquest grup, el 54,5% té un fill i el 43,9% en té dos. I respecte a les edats dels infants, un 57,6% tenen menys de 12 anys, una franja d'edat que requereix moltes hores de dedicació.

Del grup d'enquestats, la gran majoria (62,1%) no tenen fills, però un 38,9% assegura que els agradaria tenir-ne. Un 16,6% dels que no tenen fills però voldrien tenir-ne, manifesten que la seva situació laboral quant a inseguretat i el baix nivell d'ingressos és el motiu que els està dissuadint de prendre la decisió o la dilata en el temps.

Habitatge

Un 43,1% dels enquestats (la majoria, en aquest cas) viu de lloguer i paga una mitja de 757,15 €. Un 23% paga hipoteca d'una casa pròpia i un 12,1% ja la té completament pagada.

També hi ha un 12,1% que té casa pròpia procedent d'una herència o donació.

La gran majoria (63,8%) treballa en un estudi propi dins de casa i un 21% ho fa en un estudi comú dins de casa. Només un 5,2% té un estudi propi fora de casa.

Lleure

L'activitat de lleure més practicada és passejar (45,4%, molt i 40,8%, força). El fet que passejar sigui l'activitat més freqüent de les esmentades es pot relacionar amb el tipus de feina dels il·lustradors, que, generalment, implica passar moltes hores assegut davant una taula.

La segona activitat preferida pels il·lustradors és llegir llibres (31,5%, molt i 44,8%, força). Tanmateix, el 83% dels enquestats van contestar que assistir a esdeveniments o trobades socials relacionades amb la il·lustració (per exemple, la presentació d'un llibre) és molt o bastant significatiu per a la seva feina actual o futura.

D'altres activitats que es practiquen bastant, per ordre, són: anar a exposicions o museus, fer excursions i fer esport.

Cal destacar que les activitats que menys es practiquen, probablement perquè suposen una despesa important, són anar al cinema (71,3%, sumant entre poc i gens), anar a concerts o espectacles (70,6%) i anar de viatge (69,4%).

Compaginen dues activitats

La dada és rotunda: només el 31,6% viu exclusivament de la il·lustració, cosa que significa que gairebé el 70% necessita una altra feina per sobreviure. D'aquests, un 56,3% es troben en una situació en què la il·lustració ocupa una posició similar o inferior a l'altra feina.

El 39,1% dels enquestats dediquen entre 21 i 40 hores setmanals a la il·lustració i el 10,5% hi dedica més de 40 hores. La mitjana d'hores treballades per setmana dins del grup que només es dedica a la il·lustració és de 30 hores i aquesta xifra baixa a 20 hores a la setmana, dins del grup dels que no s'hi dediquen exclusivament.

La gran majoria dels enquestats (52,5%) dediquen aproximadament entre 1 i 5 hores setmanals a buscar clients, una activitat que encara que promet ingressos futurs, no els assegura.

Autònoms

Actualment, un 77,3% dels enquestats estan donats d'alta com a autònoms. Del grup dels que "alguna vegada han estat d'alta, però ara no" (29 persones), els principals motius que donen per no fer-ho són: no tenir prou ingressos (27,6%), no tenir feina periòdicament (31%) o per totes dues raons (44,8%).

Ingressos

La precarietat entre els professionals de la il·lustració queda palesa a través dels sous:

- El 54,1% dels professionals que integren la mostra reben entre menys

de 1.200 € i 7.200 € anuals en concepte del seu exercici professional en il·lustració. Si ho mirem per gèneres, es troben en aquest grup el 57% de les dones i el 49% dels homes.

- Un 66,7% ingressa menys de 900 € mensuals o menys en la il·lustració (xifra inferior al salari mínim).
- Un 87,4% dels enquestats van respondre que els seus ingressos varien (són inestables) “molt” o “bastant” entre un mes i un altre.
- Contràriament al que s’espera, tenir molts anys d’experiència no equival a tenir una situació econòmica més bona, ni a aconseguir que la il·lustració pugui convertir-se en l’únic mitjà de vida del professional. La gran majoria (70,2%) no pot estalviar, o no tant com voldria, i tan sols el 26% pot estalviar regularment. Un 26% dels enquestats reben algun tipus d’ajuda econòmica mensual, sigui de pares o familiars (44,4%), de parelles (42,2%), de beques o altres institucions (6,7%) o altres fonts (22,2%).

Despeses

Pel que fa a les despeses relacionades amb la professió: el 70,9% té una despesa de fins a 500 €, per al 20% els suposa entre 501 i 1.000 € i per al 9,1%, les despeses arriben a 1.000 € o més.

Les despeses més habituals són: en comunicació (telèfon, mòbil, internet, enviaments...), impostos (IRPF i d’altres), quotes professionals (autònoms, associacions...), equip i consumibles informàtics, publicitat (pàgina web, targetes de visita...), equipament i llicències, entre d’altres.

Percepció de la relació entre preu i feina

Un 43,1% dels il·lustradors no creuen que la seva feina estigui ben valorada i pagada. I són majoria (47,1%) els que pensen que la relació preu/feina varia molt segons els clients. A l’altra banda, un 5,7% dels enquestats diuen que reben un preu just pels seus treballs.

Des d’un altre punt de vista, cal destacar que “aconseguir una remuneració justa per a la feina i el temps dedicat” és el tema que més els preocupa (93,1%), seguit d’aconseguir o mantenir clients (78%), la jubilació futura (70,3%), la situació econòmica actual (70,3%) i saber exercir els seus drets d’autor i de copyright (69,4%).

Sobre la professió d'il·lustrador

Principal font de feina i clients

És important esbrinar d'on venen la majoria de les feines d'il·lustració. Segons la nostra enquesta: el 52,9% de les feines són obtingudes en l'àmbit del llibre infantil o juvenil. Els clients provenen majoritàriament (amb un 67,8%) d'empreses privades i particulars (37,9%).

Aproximadament, la meitat dels enquestats (52,6%) no tenen clients fora d'Espanya. A l'altra banda, un nombre significatiu (47,4%) tenen clients fora d'Espanya. D'aquests, el 39,1% té clients en tres països o més (Taula 10).

El 72% dels enquestats que tenen clients fora d'Espanya assenyalen que els encàrrecs estan més ben pagats en aquests altres països.

Eines per trobar nous clients

Les vies més utilitzades a l'hora de trobar feines són promocionant-se en línia (xarxes socials, blogs, etc.; en un 52,9%), seguit de presentar-se a llocs encara que no necessitessin personal (32,8%), a través d'un agent (11,5%) i presentant-se a empreses que havien publicat ofertes (9,2%).

Tanmateix, un 78,2% dels enquestats tenen la seva pròpia pàgina, que els serveix de promoció i de punt de venda.

Una dada interessant és que una majoria dels enquestats (65,7%) creuen que tenen poques o cap eina per aconseguir nous clients.

Negociacions, pressupostos i contracte

Ens interessava saber en quina mesura els il·lustradors assumeixen el paper de negociador a l'hora de millorar les condicions econòmiques i/o laborals que els proposen, i aquest és el resultat:

- El 17,2% va dir que moltes vegades aconsegueixen millorar les condicions mitjançant la negociació.
- Una mica més de la meitat (55,7%) va assenyalar que algunes vegades sí que negocien i milloren les condicions.
- Un 9,2% va dir que no han aconseguit millorar les condicions negociant amb el client.
- A l'altre extrem, un 21% va dir que mai havia negociat per millorar les condicions.

Veiem també que hi ha una clara relació entre els que se senten còmodes fent el pressupost per la seva feina i els que reconeixen que no saben fer-los.

Entre els que afirmen no tenir cap problema a l'hora de pressupostar, el 61,5% manifesta que "algunes vegades" aconsegueix millorar les condicions.

En canvi, aquest percentatge (de millores en les condicions) baixa fins al 42,3% entre els que consideren un problema (molt) no saber com pressupostar.

I del grup dels que reconeixen tenir "molts problemes per pressupostar", el 23,1% mai ha negociat.

L'enquesta revela que, pel fa a la signatura de contractes, queda un llarg camí per recórrer. Quasi la meitat dels professionals reconeix que només signa un contracte de vegades, depenent del client/a, i un 6,3% mai signa un contracte. En l'altre extrem, un bon percentatge (43,1%) sempre formalitza els acords amb contractes.

Formació tecnològica

En primer lloc, vam voler saber al nivell de coneixement de les tècniques digitals en el camp de la il·lustració i el resultat és molt satisfactori: el 78,2% considera que tenen bastant o molt coneixement de diferents tècniques digitals aplicades a la il·lustració (Photoshop, Illustrator, etc.) i només un 2,9% té molt poc coneixement o gairebé nul (Figura 43).

Respecte a l'entrada de la intel·ligència artificial en el món de la il·lustració: la gran majoria, el 64,4%, considera la IA com un repte/risc, mentre que el 13,8% veu aquesta tecnologia com una oportunitat i el 21,8% encara no s'ha format una opinió sobre el tema.

Projecció de futur

El resultat de l'enquesta ens indica clarament que malgrat la situació d'inseguretat laboral que molts pateixen, la majoria (el 79%) tenen plans de continuar en el sector almenys durant cinc anys i el 55,2% (sumant bastant i totalment) es mostra optimista respecte al futur i s'identifica amb la frase: "M'agradaria poder treballar com a il·lustrador/a indefinidament, i crec que podré".

Comunicació entre il·lustradors

Els professionals reconeixen no tenir gaire contacte amb els seus col·legues i no compartir ni debatre qüestions sobre el sector habitualment.

- De fet, un 58,6% només comparteix impressions amb 4 persones o menys.

El fet de compartir poc amb la resta de col·legues pot explicar les desviacions que es produeixen, per exemple, en qüestió de percepcions respecte a la mitjana salarial en el sector.

- Un 34% dels enquestats (159 persones) van contestar que creuen que estan més o menys en la mitjana (entre 4.801 € i 7.200 €), però, en realitat, només un 6,3% dels enquestats hi està.
- Encara que el 48% està per sota de la mitjana dels ingressos, només el 25,8% (de 159) tenen la percepció d'estar-hi.
- I encara que un 46% està per sobre de la mitjana d'ingressos, només 11,9% en són conscients.

Discriminació

La majoria dels enquestats (81%) van dir no haver patit mai discriminació per qüestió de raça, ètnia, identitat de gènere, orientació sexual o religió. Malgrat això, del 19% que sí que ha viscut casos de discriminació, la majoria (un 69,7%) va ser per raó de gènere, la qual cosa reflecteix de manera preocupant com el sexisme continua operant dins de la professió.

L'APIC

Del grup d'enquestats, el 98,3% dels enquestats ja coneixien l'APIC i el 68,4% n'eren socis. A aquests els vam preguntar sobre la feina de l'associació i el resultat és molt satisfactori:

- A tots els socis els ha semblat útil ser-ne membres (ningú contesta que no fos útil) i a un 66,6% els semblava molt o bastant útil.
- La gran majoria (93,2%) va dir que els arriba tota la informació de les activitats organitzades; un 76,9% ha participat en alguna de les activitats de l'APIC i un 12% ha seguit activitats en línia per streaming.
- El punt sobre el qual estaven, majoritàriament, d'acord i molt d'acord és sobre la professionalitat de l'associació (62,4% i 65%, respectivament).
- De cara al futur, els temes que els socis consideren més importants i als quals volen que els donem més rellevància són: la lluita pels drets dels il·lustradors/es (81,2%), la promoció de la feina dels il·lustradors/es (79,5%) i la difusió d'ofertes laborals i concursos (75,2%).

Edició
APIC
Londres, 96, principal 2a
08036 Barcelona
934 161 474
info@apic.cat
www.apic.cat

Redacció
Melissa Fernández Arrigoitia (Dra. en Sociologia
i Urbanisme), amb el suport de Núria Gómez.

Disseny Gràfic
Mancha

Aquesta publicació està disponible a la pàgina
web de l'APIC: www.apic.cat

© Associació Professional
d'Il·lustradors de Catalunya

Col·labora

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Diputació
Barcelona

Ajuntament
de Barcelona

